

శ్రీ

విశ్వకర్మవరబ్రహ్మణేనమః

త్రికాలనంద్యవందనము.

1666
11048

విద్యాధుకాల కల్యాణోదయక
రచింపబడియె

చీమలపాటి రామమూర్తి లిండ్సన్స్
ముద్రాదాయంత్రశాలయంను ముద్రించబడి
ప్రచురింపబడియె.

విజయవగరం

1917.

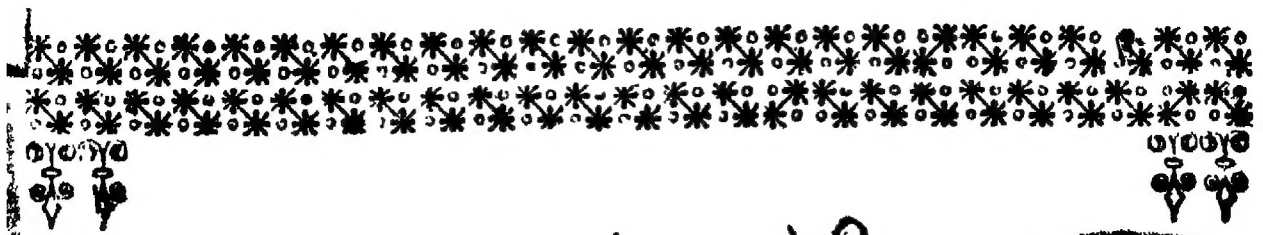
దీనిపై 4 అక్షరములు

10

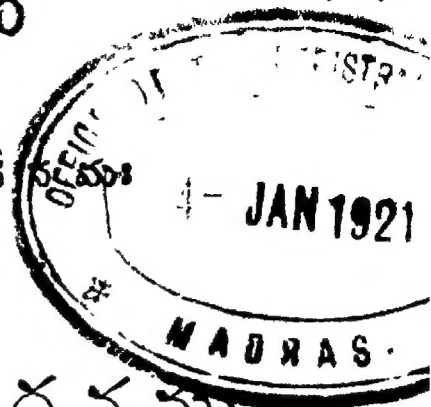

ఓం

60

శ్రీ విశ్వకర్మపరబ్రహ్మణే

త్రికాలసంధ్యావందనము

హరిఃఓం నమః పవిత్రః పవిత్రోవా
సర్వావిధానాం తోపివా య
స్మరేద్విశ్వకర్మాణం సభాం
వ్యాఖ్యతరశ్శుచిః

కిరీతు

ఈమంత్రశ్లోకమును వచించుచుకుడిహ
స్తమును నుడకమును సంధ్యావందన
జేయు స్త్రీలమందును తనపైని చల్లే
దిబ్బిజేయుట భాశుద్ధి యనబడును

ఓం కేశవాయస్వాహ
ఓం నారాయణాయస్వాహ
ఓం మాధవాస్వాహ

కుడిహస్తము చాచి వేళ్లన్నియు దగ్గర జేసి
తఙ్గాని వేళ్లు మాత్రము మడిచేడి అంతట
హస్తము ముకిలించును ఆపైని ఆనాస్తపం
దుద్ధరిణేడు ప్రదకముంచి స్వీకారము చేసేది. ఇది
ఆచమనమునంబడును,

గోవింద విష్ణు మధునూధన త్రివిక్రమ వామన శ్రీధర ఋషీ కేశ
పద్మనాభ దామోదర సంకర్షణ వాసుదేవ ప్రద్యుమ్న అనుకుద్ధ పురు
షోత్తమ ఆదోక్షజ నారసింహ అచ్యుత జనార్ధన ఉపేంద్ర హరే శ్రీహ
రబ్రహ్మణై నమః ... నమస్కారము చేసేది
ఉత్తీర్ణమై స్త్రీలమందును తనపైని చల్లే
దిబ్బిజేయుట భాశుద్ధి యనబడును
కర్మనమారభే.

ధర్మవర్తీ సమేతస్య మమలయప్యాభి నృత్యధణం—క్రిష్ణశిలయనవా
రుచేత్పుకునేది
క్రిష్ణశివకృణముద్రిత్యశీవిశ్వకృణావీత్యర్థపాశిస్సంధ్యాము పాశిష్ట్యే
అనామికవేళ తొ ఉదకముముట్టకొనేది.

మార్జనమంత్రము

క్రియ

ఓంః పోహిష్టామయోభవ
స్తానఃకోణేదధాతనః మహేరణా
యచక్షుసే యోనశ్చివతమోనః
తస్యభాజయత్యేనః ఉత్తీరినమా
తరః తస్మాద్గంగామహాః
యస్యక్షయంయజ్విధ. అపోజనయః
ధాచసః.

యీమంత్రారంభము మొదలుకొ
ని అనామిక వ్రేలును ఉదకము త
గిలేట్టు జల్లుకునేది ఆలాగుఉదక
ము జల్లుటచే మజనమనబడుచు

పాశనకాల జలపాశనమంత్రము

క్రియ

సూర్యశ్చమాహస్యశ్చ మన్యుత
యశ్చనుచ్య కృతేభ్యః పాశేభ్యో
రక్షంతామ్ యక్షాత్యేనాపమకా
క్షం మనసానాచాహంతాభ్యాః ప
ద్యామదరేణశిశ్నారాతిస్తనవ
యమృతం యత్కించనతరంగిణి
ఇదమహంమానుమృతయోనం సూ
ర్యోజ్యోతిషి జాహోమిస్వాహా.

ఆచమనము చేయునట్లు పాస్త
ముమదకము పూచుకునిమంత్ర
చివ్రునకముగోపలకాపుచ్చుకునేది
మహామకాలములయందు యిదేక
మనుని తెలిసేది.

మాధ్యాహ్న కజలపాశనమంత్రము.

అపఃపునంతు పృథివీం పృథివీపూతా పునాతుమాహే. పునంతు

బ్రహ్మణస్పతి! బ్రహ్మపూతా పునాతుమాశ్చయమచ్ఛిష్ట మభోజ్యం. య
ద్వాదుశ్చరితంమమ సర్వం పునస్తు మానూషా సతాంచ పృతిగ్ర
హగ్న్యాహః

సాయంకాలజలపాశసమంత్రము.

అగ్నిశ్చ మామన్యశ్చ మన్యతయశ్చ మన్యకృతేభ్యః పా
పేభ్యోఽక్షంతామ్ యదహ్ని సాపమకాపః నుననావాచా హస్తాభ్యాం
ప ద్భ్యాముదరేణశిశ్నా అహస్తదవలమ్బతు యత్కించ దురితంమ
య ఇదమహంమామ మృతయోనా సశ్యేజ్యోతి పిజహామిస్వాహ

—యూమంత్రము మూడుకాలములకు యుపయోగమాన్యు

ద్వీఃతిమృజ్య" సకృదువ స్పృశ్యపాణిం
పాదా ప్రోక్షతిఃశిరః చక్షుషి నాశికే శో
త్రై హృదయమాభ్య.

క్రియ
అనామిక ప్రేలుతో ఉదక
ము ములుకుని రెండుచే
తులు కాళ్లు కడిగికొని న
ల్లుచేసి సిరస్సు, కళ్లు, ము
క్కు, చెవులును రెండు
మాల్లు స్వచ్ఛించేది.

పునఃపూర్జన మంత్రము

దధిక్రాన్ష్టా అకారిషంజిష్టార
శ్వ్యావాజనః సురభినోమూఖా కర
త్రృణ ఆయాగ్ం పితారిష త్తా
పోహిష్టా మయోభువ స్తానడోజేద
ధాతన మహేరణాయచక్షుసే యోవ
శ్చివతమోరసఃతన్యభాజయ తేవానః
ఉశతీరి వమాతరః తస్మాదరంగమా

క్రియ
యూమంత్రమునకు వెనకచెప్పి
న ప్రకారము అనామిక ప్రేలు
యొక్క ఆగముతో సిరస్సునందు
ఉదకముపడేటట్లుజల్లుకు నేది. యి
దిమాడనమనబడును

మహాః! యస్యక్షయాయజన్వధ ఆపో—

జనయథాచన॥

౧ హిరణ్యవర్ణాశ్శుచోఽశుః పావకాయాను
జాతః కశ్యపో యాస్త్విద్ధాల్గ్నిం యాగర్భం దధిరే
విరూపాస్తాన ఆపశ్శగ్ స్వోనాభవంతు॥ ౨ యాసాగ్
రాజావగణో యాతిమధ్యే సత్యాన్యతే అనవశ్య
న్ జనానాం మధుశ్శ్చుతశ్చ చక్షాయాః పావకా
స్తాన ఆపశ్శగ్ స్వోనాభవంతు॥ ౩ యాసాం దేవాధి
విక్పిణ్వాంతి భక్షంయా అంతే తైబహుధాః భనం
తియాః వృధివీం పయస్వోద్దని శుకాస్తాన ఆపశ్శగ్
స్వోనాభవంతు॥ ౪ శివేనమాచక్షుషా పశ్యతా
పశ్యేవయా తినుషాః స్పృశేతుత్వచంమే సర్వా
గ్ం అగ్నిగ్ం రఘ్నపదోహువేషామ యేవర్చో
బలమోజోని దత్తామసిపదాది సముంచతు దుఃప
దాది వేన్ముముచానః స్విన్నస్మాత్విమలాదివ పూ
తంపవిత్రే జేవాఽన్యం ఆపశ్శున్వన్తు మైససః॥

(మహాస్తము
ను అనుమాత్రము
ముఖం పజేసిహ
స్తమందు ద్దరిణె
డు దకము పుంచ
కునిమం త్రాంత
మునందు నాకా
గము. కిచూ కి
నామభా గమున
విడచిన బలము
చూడగూడదు.

ఆర్ఘ్య ప్రదానం

ఆచమ్య పాణానాయుష్య
ఏవం విశేషణ విశిషాయాం శీఘర
మేశ్వర వీర్యర్థం ప్రాతస్సంధ్యాం
గర్భ్య పృథానం కిరీష్యే
ఓం భూర్భువస్సువః తత్స వితు
ర్వరేణ్యం భగ్గోదేవస్య ధీమహిధీ
యో యోనః ప్రచోదయత్

కియ! ఆచమనం మూడు ప
ర్యాయములు జేసి సంకల్పము జె
ప్తుకొని ఉదకము ముట్టుకొనేది
పానమందు ఉదక ముంచుకొ
ని మూడు పర్యాయములు వంత్ర
ముట్టుకును పర్యాయములు

కాలాతి క్రమణప్రాయశ్చిత్త మంత్రము

ప్రణా నాయమ్య-ఏనం-
 త్యర్థం కాలాతీతవి శుద్ధ్యర్థం చ
 ధాన్యప్రదానంకరిష్యే॥
 ఓంభూర్భువస్సువతత్స- ప్రచోద
 మాత్

కియ సూర్యోదయ సూర్యా
 స్తమయ కాలముల తిక్కిమించి న
 యడఁ ఆచమనముచేసి సంకల్పము
 చెప్పి యీచతుర్ధా ర్థ్యమియ
 నతను సంధ్యకాలముల యందు
 చతుర్థ్యమవసరము లేదు.

పదిక్షణ మంత్రం

ఉద్యోత మస్మైయంతమా
 దిత్య మభిద్యా యన్నస్వౌ బ్రా
 హ్మణాంధ్యాన్ సకలంభద్రమస్మ
 తే సావాదిత్యో బ్రహ్మతి బ్రహ్మ
 వసన్ బ్రహ్మప్యేతి యఏవంవేన

కియ హస్తమును దకము
 చుకొని నక్షత్రము యెదుట
 నుంచి యడచును తన సిరస్సుచు
 గూరఉదకము గాతేటలు గాత్ర
 ప్పెడి.

స ధ్యాంతిషయామి
 గాయత్రీంశ్చ యామిబ్రాహ్మీం
 త్షయామి

కియ హస్తమును ధరిణేః
 ఉపాము స్తంబుకొని త్షయామి
 యనేటప్రపథాక విజుటముండది
 మగామవేళలయంగు ను త్రంకూ
 టను గానిక్రియయింప కారమే ను

సామంత్రము

సంధ్యాంతమ నూనా సరిశ్వతీంత
 షయామి శౌచీంతపయామి

యనేటప్రపథాక విజుటముండది
 మగామవేళలయంగు ను త్రంకూ
 టను గానిక్రియయింప కారమే ను

మాధ్యాహ్నంతు

హగ్నోనశ్శుభిప ధ్వచురం త్రిత్య సద్ధోతా వేదిషదతి ధర్మరోణసన్
 షద్వరసన్వతసద్వ్యమ సదబ్జాగోబాబుతహ ఆదిరీవాబుతం బృహ్మ
 మామంత్రముజెప్పి ఉదకము న సరి ధారవిడిచేది.

ఓంభూర్భువస్సువ- ప్రచోద మాత్ యామంత్రము చెప్పి కైం
 దుమారు ధావిడిచేది.

(ప్రదిక్షిణ మంత్రము)

ఉద్యంతమన్నై...బహ్మశ్యేతియ ఏవంవేద సంధ్యాంతపక్షయా
మి సావిత్రింత పక్షయామి నైష్ఠ పీతపక్షయామి,

అచ యో

గాయత్రీపాఠకాన

ఓమిత్యేకాక్షరంబహ్మ అగ్నిదేవతాబ్రహ్మైశ్వర్యానామకం | గాయ
త్రీం ఛందం పరమాత్మ స్వరూపం సాయుజ్యం వివియోగమితరూపం
రదాదేవీ అక్షరంబహ్మ సమ్యుతం | గాయ త్రీ ఛందకా మాతేదం | బ
హ్మజపస్వమే నుదాహ్నుత్కురుతే పాపం తపహ్నోత్సితముద్యతే |
యద్రాత్రీత్కురుతే పాపతవా | త్ర్యర్క | తి నుచ్యతే స్వావర్ణే
మహాదేవి సంధ్యాపిడ్యే సస్వతి ఓజోనా సహజాపి బ్రహ్మభ్రాతౌసి దే
వానాం దామ గాయత్రీ సీత్యనుసి విశ్వాముః సద్వినుసిసర్వాము అభి
భూరోం | గాయత్రీ మా వాయామి

సావిత్రిమా వాయామి

సంధ్యతేనా వాయామి

(బ్రాహ్మణ్యం వాయామి

(శ్రియమా వాయామి

బలమానా వాయామి

గాయత్ర్యా గాయ త్రిచ్ఛందో

త్వప్ బ్రహ్మ ఋషిః మను వేదవ

తా |

(క్రియ నక్షత్రమున కెదురుగా
దోసిబుప్పగి గుండ్రముగను పెడప్రే
క్ష తగిలేట్లుగను ఆవాహన ములు
చేచూయునవలయును.

అంగ శ్యాసము

(క్రియ హస్తముమొక్క వేల్పు ద
గ్గతజేచ్చి ముఖమునకు చూపేది. ఆహ

అగ్నిశ్చంద్ర

బ్రహ్మశిరో
విష్ణుహృదయగ్ం
రుద్రశిఖా
వృధివిహానిః

స్తమ సీరన్సనడంచేది. అహ్తము వ
క్ష స్తలమునందు ఉంచేది.
హస్తము సిఖయందున ఉంచేది
రెండుహస్తములు ఉద్వల
యందుంచేది

ప్రణాపన వ్యాసాదాన స
మాన సప్రణాశ్వేతవర్ణా సానగ
సగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ం
శత్యక్షరా త్రివచా పట్కుక్షిః
పంచ శీరోపనయనే వినియోగః॥

క్రియ కుడిహస్తము యొక్క
వేర్లుదగ్గరిగావుంచి హస్తము చాచి
అహస్తము తనకుడిపార్శ్వము వైపు
నుంచి శిరస్సుచుట్టు తిప్పి యెవటికి
తెచ్చి యెడను హస్తములో కుడిహ
స్తము ఉంచేది।

సృత్యాచమ్యః

ఓంతత్ప వితుర్వరేణ్యం స్వాహా
భర్గోదేవస్య ధీమహి స్వాహా
ధియో యోనః ప్రచోదయాత్
స్వాహా

క్రియ యామూడుమంత్రముల
కు మూడువర్యాయములు అచమనీ
యం జేసేది యదేశ్యత్యాచమనమని
తెలసేది.

శ్మత్యాచమనం

ప్రణానాయమ్యః - అచమ్యః ఏకంత్రః

ఏవం విశేషణ విశిష్టాయాం క్రిపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతః సం
భ్యాంగ దేవతా పంచవింశత్యుత్తర శతగాయత్రీ మహామంత్ర జపంక
రిష్యే

కరన్యాసము.

ఓంతత్ప వితుర్వరేణ్యం
అంగుష్ఠా భ్యాంసమః

క్రియ రెండుహస్తముల తలనీవేర్లు
యొక్క అంగులును ఆయా అంగుష్ఠముల యొ

నరేణ్యంవిష్ణాత్మనేతజః
సీభ్యానమః

భగ్గోదేవస్య రుద్రాత్మ
నే నుధ్యమాభ్యాంసమః

ధీమహిసత్యాత్మనేలనా
మికాభ్యానమః ధీయో

యోనఃజ్ఞానాత్మనేకనిష్ఠి
కాభ్యాంసమః ప్రచో

దయాత్ సత్యాత్మనేకర
తల కతస్పష్టాభ్యాంస

మః

క్క మొదట ననగా ఆదియందునుంచి అగ్ర
ముపర్యంతము నడిపించేది అనగాభరిపేది. త
గ్గనీ వేళ్ళపైని అంగుష్ఠములు నడిపేది. మ
ధ్యమవేళ్ళమీద అంగుష్ఠములునడిపించేది అ
నామిక వేళ్ళయందు అంగుష్ఠములునడిపేది.
వామహస్తముందు దక్షిణహస్తముంచి వామహ
స్తముకు దక్షిణముగా దక్షిణహస్తమును ది
ప్పుచు వామహస్తముయొక్క పూర్వవృద్ధభా
గములను దక్షిణహస్తముతో పురికి. చేనేదీయి
ట్లు దిద్దిపినపుడు రెండుహస్తములు గోడీనయుం
డవలయును.

హృదయన్యాసము
ఓంతత్పదితుఃప్రహృతనేహృ
దమాయనమః సరేణ్యం వి
ష్ణాత్మ నేశిర సెస్వాహ భ
గ్గోదేవస్య రుద్రాత్మనేశిభా
యై వౌషటు ధీమహిసత్యా
త్మ నేకవచాయహుం ది
యోయోనః జ్ఞానాత్మనే నే
త్రత్రయాయ వౌషటు ప్ర
చోద యాత్ సర్వాత్మ
నేలస్త్రాయఃఫటుభూర్భువస్సు
వనోమితి దిగ్బంధః

క్రియ కుడిహస్తముచాచి హస్తము
తో తన హృదయమునకగపరచినట్లుగా సి
క్షుస్తలమందు ఆసక్తికారమేహస్తమును సి
రస్సునుంచేది. ఆప్రకారమే హస్తము వ
రోజములయందుంచేది అనగా సిఘయందు.
వామహస్తము కుడిభుజము యందున కుడి
హస్తము యెడమభుజమందున ఉంచేది. కు
డిహస్తముతో తననేత్రములును స్పరిశచే
సేది. కుడిహస్తమును తనకుపార్శ్వమువెంబ
డిని సిరస్సువెనకనుంచి చుట్టూ తీప్పియెదు
టకు తెచ్చిమొదమహస్తముతో కుడిచేయి
లంచేది.

ధ్యానము ముక్తావిద్యుమహేమ నీలధవళచ్ఛాయై ర్ముఖే ప్రీతికై శైశవై
కౌమిందు నిబద్ధంత మకుటాంత త్వార్థనర్ణాత్మికాం గాయత్రీం వసద్యా
భయాంకుశకళా శ్శుభ్రాంకపాలంగదాం శంఖం చక్రమథాగవింసయు
గళం హస్తైర్వహంతీభజే యోదేనస్పవిత్రాశ్శృకం ధియోఽర్హాది
గోవరా పేరయేతస్యయద్భగ సద్వరేణ్యము పాస్మహే॥

గాయత్రీ మంత్రము.

ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం
భర్గో దేవస్యధీమ
హిధి యో యో నః॥
ప్రచోదయాత్

క్రియ! ఇహిగాయత్రీ మంత్రంసహస్రమ
యినను పంచవింశత్యుత్తర శతమనగా ౧౨౫.
మారులయినను అధవా ౧౦ మారులయినను
మహానగాన జపంచేది జపనమయమందు తన
యత్తోపవీతముయొక్క దిగువభాగము కుడిహ
స్తము బొటమనవేలి తర్జనిలతోపట్టుకొని హ
స్తముపైని వస్త్రముకప్పి జపంచేసివంతముగను
తనవక్షస్థలమున అని పూచేది. రాత్రివేళకంత
ము పనికి యెత్తిజంపించేది.

యథాశక్తి గాయత్రీ మహామంత్ర జపంతత్సబ్రహ్మర్షణగుప్తుః
ని నమస్కరంపిధారివిడిచేది.

ప్రాతఃకాల సూర్యోపస్థానమంత్రము

ఓంమిత్రస్యచక్ర పణిధృతశ్రీవ్రా దేవస్యసానసింపత్యంబిత్రస్యచక్ర మం
మిత్రోజనాం యాతఇతి ప్రజానన్నిశో దాధారవృధి పీముతధ్యా
మిత్రీ కృష్ణీరని మిషాచిచక్షే సత్యాయహస్యం ఘృతవద్వి ధేనుస్సస
మిత్రీ మిత్రో అస్తు ప్రయస్వాన్ యస్త ఆదిత్య శిక్షుశ్చివతేన సహస్య
శ్రీగో లోనైన మగ్ం హూలశ్శోత్యంతీతోన దూరాత్

అంతఃకారాః చైచ్చిది శైవానగాదిబ్రహ్మముషిదేవతాపతస్యాంఽపతి క్రియ
సమస్కారముచే యీయత్రం చెప్పుకునేది.

మాధ్యాహ్నిక సూర్యోపస్థానమంత్రము

అంత్యేచరజసా పర్తవగానోనివేశయన్న మృతంమర్త్యశ్చ హిరణ్యయే
న సవితారధేనాదేస్త్రాయాతి భువనానిపశ్యత్ ॥ ౧

ఉచ్ఛయంత మనస్సరిపశ్యంతో జ్యోతికుత్తరం దేవంస్తేన త్రాసూర్యమ
గన్ధర్వోతి రుత్తనుం ఉమత్యం జాతవేద సందేవం వహన్తి కేతవక్ర
శేవిశ్వామ సూర్యం! ౨ చిత్త్రందేవానా ముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్ర స్య
వసుః స్యాగ్నేః॥ అపాధ్యావా పృథి వి అంతరక్షగ్ం. సూర్యతత్త్వ
జగత్సన్ధుషశ్చ॥ ౩ తచక్షుర్దేవహితం పురస్తాద్భుక్త ముచ్చరత్ సశ్యే
మశర దశ్యతం నం గామశరదశ్యతం మోవామ శలదశ్యతం భవా మశరద
శ్యతం శుశ్రువామ శరదశ్యతం ప్రభ్రవామ శరదశ్యతం అశీతాస్యా
మ శరదశ్యతం జోక్పసూర్యం ద్రిశేషదగాస్మహతొర్న వాప్విభాజ
మానస్పలిలస్యమధ్యే స్సమావృషభో లోహితాక్షసూర్యోవిపశ్యత్మనసా
పునాతు ౪ ॥ సంధ్యాయైసమః సావిత్ర్యైసమః

సాయంకాలసూర్యోపస్థానమంత్రం

ఇమంమేవమశుశ్రీహవమధ్యా చమృష యత్వామ వస్తునా
చకే తత్వామూమిబ్రహ్మణానన్ద మానస్తదాశాస్తేయజమానో హవి
ర్భిః॥ అహేడమానో వసుణే హబోధ్యురుశగ్ం. సమాన ఆయుఃప్ర
మోషీః॥ యశ్చైద్ధి తేవిశో యథాప్రదేవ వసుణవ్రతం విసీ కుసిభ్యవి
ద్యవి యత్కించే దంవసుణదైవ్యేజ నేభిద్యోహం మచుష్యాశ్చ రామ

సి అచిత్తీయత్వ భక్త్యా యుక్తాపి మమానస్తస్మాదేనసో దేవతాః
 కీర్తనాసోయద్రీరి పూర్వదివియద్వా ఘోసత్యమిత్యన్నవిద్వాక్ః స
 ర్వాతాపవ్యభిచారే వదేవాయథాతే స్యామవరుణప్రయాసః।

ఓం నమః స్వాచ్ఛేదితే సానగాడిబ్రహ్మఋషి దేవతాః ఏతస్యా
 ప్రతి వసంత్యే తాభ్యశ్చ ఓం నమోనమః।

దత్తగాయేదితే సనాతనాది బ్రహ్మఋషి దేవతాః ఏతస్యా
 ప్రతి వసంత్యే తాభ్యశ్చ ఓం నమోనమః।

ఉద్ధీచ్ఛేదితే ఆహభూనాది బ్రహ్మఋషి దేవతాః ఏతస్యాప్రతి
 తివసంతే తాభ్యశ్చ ఓం నమోనమః।

ఉద్ధీచ్ఛేదితే శైవోత్పాదాది బ్రహ్మఋషి దేవతాః ఏతస్యాప్రతి
 వసంతే తాభ్యశ్చ ఓం నమోనమః।

ఉద్ధీచ్ఛేదితే శైవపర్వాది బ్రహ్మఋషి దేవతాః ఏతస్యాప్రతి
 వసంతే తాభ్యశ్చ ఓం నమోనమః।

అథరాయేదితే సర్వే బ్రహ్మఋషి దేవతాః ఏతస్యాప్రతి
 వసంతే తాభ్యశ్చ ఓం నమోనమః।

క్రియ తూర్పుదక్షిణ పశ్చిమ ఉత్తర ఉద్ధ్వము అఘోభాగ
 ముగ మసమస్కారములు చేసుకునేది.

పృథివ్యాకాశాయో స్సానగసనాతనాదిబ్రహ్మఋషిః గోత్రేభ్యశ్చ
 నమోనమః సంధ్యాయేనమోగాయ త్రైవేద్యేనమః స్సావిత్త్రైవేద్యేనమస్స రస్వ
 త్రైవేద్యేనమో మాతృనమో పితృనమో గురువేద్యేనమస్స దేవేభ్యోనమః
 పృథివ్యాపస్తే జోనాయురాకాశాత్ ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

యోగంసదా సర్వభూతాని చరానిస్థావరానిచ ప్రాతః సాయం నమ
శ్యంతి సామాసంధ్యాభిరక్షత్ । శివాయమనురూపాయ మయరూపా
యవిష్ణవే శివశ్చహృదయంవిష్ణుః । విష్ణుశ్చహృదయగ్ శివః । యదాం
తర నమశ్యామి స దామీన్వస్థితాయుచ । నమోబ్రహ్మణ్య రూపాయ
విశ్వబ్రహ్మహితాయుచ । జగద్ధితాయదేవాయ విశ్వజ్ఞాయ నమోనమః ।
ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యం పవిత్రముఖాని । బ్రహ్మణేభ్యో భ్యా
మహతాః । గచ్ఛదేవి యథాసుఖం । స్తుతోమయ వరదా వేదమాతా ప్ర
చోదయంతి । భువనెబ్రహ్మజాతా । ఆయుఃపృథివ్యాం ద్రవిణంబ్రహ్మవ
చనః । పాహ్యందత్వా ప్రియాతుం బ్రహ్మలోకం । నమోస్త్వసంతా
యా సహస్రమూర్తయై సహస్రపాదాక్షిశిరోరు బాహువే । సహస్రనా
మ్నై పెరుషాయ శాశ్వితే సహస్రకొటి యుగధారిణేనమః । ఇంద్ర్యావా
పృథివీసత్యమస్తు పితర్మాతా యదీహుః పథ్యవేపాం భూతందేవానా
మపమే అపూభిః । విద్యామేషం వృణవందీరదానం ఆకాశర్పతితం తో
యం యథాగచ్ఛతిసాగరం సర్వదేవ నమస్కారం త్వష్టారం ప్రేతగచ్ఛ
తి సర్వదేవేషు యత్పుణ్యం సంవ్రతేధేషు యత్పలం । తత్పలం పురుషా
హ్నోతి స్తుత్వాదేవం జగద్గురుః । వాసనాద్వాసుదేవస్య వాసితం తేజగ
త్రీయం సర్వభూతాసవాసాసి విశ్వకర్మనమోస్తుతే ।

పంచాశతోక్తి విస్తీర్ణపర్యతం శ్రీసానగ సనాతనాది శతచరి
తత్యుత్తర శతబ్రహ్మముషి గోత్రేభ్యో శుభంభవతు । క్రియ । యం
తవరకు నమస్కారముగానె వ్రుండవలెను.

సుపర్ణవిశ్వజ్ఞ అర్కత్రయాక్షయ	కుడిహస ముయొక్క తజానిమధ్య
ప్రవరాన్విత ప్రాణన శాఖాయాం	మవేళ్లతోను యడమక్లి ముయొ
సుపర్ణసనూతే సుపర్ణసముషి గో	క్క తమ్మెడు యడమహస్తా త
తోద్భవౌ యజ్ఞచార్య దేవౌ	జానిమధ్యమ వేళ్లచేత దక్షిణ
హంభాఅభినాదమే ।	ర్ణముయొక్క తమ్మెడు ఏకముహూ

రమందు హుకొని యీమంశి
మును సంగముగా వదిలిన తెలు
వార విడచేడ.

శ్లో! కానయేనాచానున సైంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాన్న గావాప్రకృతైస్త్వభావాత్
కరోమియున్యస్సకలంపరస్మై
శ్రీవిశ్వకర్మణా ఏతీసమర్పయామి॥

సర్వంశ్రీవిశ్వకర్మాణుస్తు! కీయ|| ధారవిడచి సంస్కరించేడి.
సంధ్యావందనము సంపూర్ణము.

అశీర్వాచనము.

శతంజీవశ్రద్ధో వర్ధమాన ఇత్యుపిగమాభవతి, శతమితిశతం దీర్ఘమా
యుక్తురుతే నా వర్ధయతి శతమనమనశతాత్మానం భవతి శతమనంతం
భవతి! శతమైశ్వర్యంభవతి! శతమితిశతం దీర్ఘమాయుః॥

జట

సప్రాసప్రాభవతి భవతి సప్రాసప్రాసప్రాసప్రా భవతి! సప్రాస
వ ఇతి నవః నవః! భవతి జాయమానో జాయమానో భవతి భవతి
జాయమానః! జాయమానోహ్నం మహ్నం జాయమానో జాయ
మానోహ్నం! అహ్నం కేతుః కేతు రహ్నమహ్నం కేతుః! కేతు ఋ
షసా ముష సా కేతుః కేతు ఋషసా! ఉషసామేత్యేత్యుషసాః! గుష
సామేతి! ఏత్యగ్ని ఆగ్నివేత్యత్యగ్ని! అగ్ని ఇత్యగ్ని! భాగందేవేభ్యా దే
వేభ్యా భాగం భాగం దేవేభ్యః! దేవేభ్యవి విదేవేభ్య దేవేభ్యోవి! వివి
ధాది దధాతీ వివిదధాతి! దధాత్యా యస్నాయందధాతి దధాతి దధా

త్యామక్! ఆయస్వప్రసాయన్నా యస్వప్రసాయన్నిత్యామక్! ప్రచంద్ర
మాశ్చంద్రమా! పపంచంద్రమా! చంద్రమాస్తిరతి తిరతి చంద్రమా
శ్చంద్రమాస్తిరతి తిరతి దీప్తుం దీప్తుం తిరతి తిరతి దీప్తుం! దీప్తు
మాయుశాయుదీప్తుం దీప్తుమాయు! ఆయుశిత్యామక్!

దీపికినిది,

సప్రాసప్రాభవతి జాయమాన ఇతి పురోసున క్యభవ త్యామ
రేవాస్థే తమాగధాతి యమాదిత్యా అగ్ం శుమాప్యాయ యుతీతి
యాజై వై నమోత యాప్యాయుతి! శతమానంభవతి శతాయుః పురు
ష శతేంద్రియ ఆయుష్యే వేదీయై ప్రతితిష్ఠతి దీప్తుమాయు!

స్నానవిధి,

సర్వకర్మవనంహతి నానాపదవహరిణి! అగ్నానలభూత చక్షు
త సర్వకార్యహామాపిణి! రసకాయసాద్గంగా సర్వజీవి జీవనీ! చతు
ర్భూతచక్రగ్యం నమస్తుభ్యమహంసద! అంబత్వద్ధరిశ నాన్ముక్తి ర్న
జానే వ్నానజంభలం! నృగారోహణ సాపానాం మహాపుణ్య తరంగినీం!
గంగాద్యానపురత్సరం గంగాప్రవిశ్యానాభి మాతేజ తేస్థిత్యాశిఖాద్వివి
దావిధాయ! నిరుద్ధకర్న నాసత్ప్రీరాప్లుత్య శిఖాంబధ్యా పురరాచమేత్!

క్రియ! ముందుగా బట్టలుతడిపికట్టుకొని యీశ్లోకము వహించు
చూ పాదములు, జంఘలు, కటి, కంఠము, వరకు తుడిచిన పిమ్మట జా
ట్టుముడివిప్పి శిరస్సానము చేసేది. అదియే పంచాంగస్నానమనబడును!
మరలజాట్టుముడి వేసుకొని మూడుపర్యాయములు ఆచమనంచేసిపంకల్య
ముచెప్పకొనేది.

మూలము! ఆచమ్య. ప్రాణానాయమ్య. ఏవం విశిష్ట

శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య ధర్మపత్నీవమేతస్య మమశరీరే వర్తమాన- వర్తిష్యమాన- వాత- పిత్త- శ్లేష్మ- జ్వర- వృణ- మేహ- మైత్ర్య- కుష్ఠ- శూల- ధాతు- బగంధకాది సకలదర్శిష నిరహరణార్థం లస్యం- మహానద్యాం సకలపాపక్షయార్థం గంగానదీస్నాన మహం కరిష్యే!

క్రియ! ఆచమనముచేసుకొని సంకల్పము యథావిధిగా జెప్పుకొనిన పిమ్మట నామశరీరమును సంకల్పము- గంగా యమునా, సరస్వతి, కావేరి, గౌతమి, యమనాదు నదులుపేర్లు అనగా సముద్రమునందు స్నానముచేసినప్పుడు సీ ధూన్యాగమనిన్ని చెరువుయందు స్నానము జేసినప్పుడు తటాకస్నానం కరిష్యే! అనిచెప్పుకోవలెనని గ్రహించేది.

మూలము! ఆచమనముచేసి ఓం హిరణ్యశృంగం పరుణం ప్రవద్యేతీర్థం మేదేహియాచితం! యస్మయాభుక్త మన ధూనం పాపేభ్యశ్చివ్రతిగ్రహః! యస్మేమగనామాన శర్మణావాదుష్కృతం కృతం తన్న ఇంద్రోవరుణా బృహస్పతి స్స తాచ పునఃపునః!

క్రియ! దక్షిణదిశగా నీటియంగువుండి యామంత్రము చెప్పేటప్పుడు రెండుహస్తము లుజోడించి వేళ్లు చిక్కుగాబట్టి తలమీద ఉదకము పడేటందుకు కొంచమువంగి జల్లుకునేది, యిందువల్ల పాతకములు హరించును.

మూలము! మాజ్ఞాన మంత్రము! ఓం ఆపోహిష్టామయో ఆపోజనయథాచనః!

క్రియ! యామంత్రము చెప్పేటప్పుడు ఆనాదికమధ్యమవేళ్లతో శిరస్సుయందు ఉదకముపడేటట్టుగా జల్లుకునేది. యిదిమాజ్ఞాన మంత్రమనబడును.

మూలము! ఆచమ్య! ఏవంత్రిః! ఏవం... శుభతిథౌ. ప్రాతస్నానాంగత్వేన ప్రాచ్యాది బ్రహ్మఋషిం తర్పణం కరిష్యే!

ఓంప్రాచ్యాందిశి దేవానానగాది బ్రహ్మఋషిం తర్పయామి

ఓందక్షిణాయైశి దేవానాననారనాది బ్రహ్మఋషింతర్పయామి

ఓంప్రదీప్యాందిశి దేవా అహాభూనాది బ్రహ్మఋషీం తర్పయామి।
ఓంఉదిప్యాందిశి దేవాన్ ప్రత్యాది బ్రహ్మఋషీం తర్పయామి॥
ఓంఊర్వాయాందిశి దేవా సుపర్వాది బ్రహ్మఋషీం తర్పయామి।

క్రియ। దోసిలియందు దశముపట్టి ప్రాచ్యాందిశి అనగా తూ
ర్పుదిశయందు తర్పణవిడచిపట్టేది. తదుపరి దక్షిణదిశగాను పశ్చిమదిశ
గాను ఉత్తరదిశగాను ఊర్ధ్వము అనగా ఆకాశమువై పున తర్పణ వి
డచేది.

మూలము॥ ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య. ఏవలవిశిష్టే శ్రీపరమే
శ్వరప్రత్యధికం సూర్యాభ్యుదయ ప్రదానాని కిరీష్యే ఓమ్ ఉద్యన్నద్య
మిత్రీమః ఆరోహణుత్తరాదివం। హృదోగం మమసూర్యహరిమూణం
చనాశయ। శుకేషుమే హరిమూణం సిదర్మసి ఉదగాదియమాదిత్యః వి
శ్వేనసహనాసహ॥ మిత్రీవసూర్యభానుఖగపూష హింణ్య గర్భియరి
త్యాదిత్య సపతిభాస్కరేభ్యోనమః॥ ఇదిమఘ్నం సమర్పయామి॥

క్రియ. దోసిలియందు ఉదకముపట్టికొని సూర్యుని కేదురుగ
యీమలత్రము జెప్పుచూ మూడుపర్యాయములు సూర్యుని కేదురుగ
జల్లేది.

మూలము. యన్మయా దూషితంతోయం శారీరమల సంయ్యు
తం తస్య పాపవిశుద్యధికం యత్కౌంటతర్పయామ్యహం.

క్రియ. సీటివడ్డన తలసరుపిండినపిమ్మట వస్త్రములుపిండి కట్టు
కునేది.

విభూది మంత్రము

ఊర్వారుకమివ

ధ్యాన్న వేళలయందు తడిపి శిరిస్తున- ఫలమున- భుజములయందున
వక్షస్థలమందున ధరించేడి. రాత్రిభాగమున తడవనవసరములేదు.

గంధం ధరించేమంత్రం

గంధద్వారాందురాదర్శాం నిత్యపుష్టాంకీర్షణీం ఈశ్వరీగంధర్వ
భూతానాం తామిహోపహ్వయేశ్చియం.

గాయత్రీవేనుకు సేమంత్రం.

జే

మూలము. ఆపోశ్చాననసదస్య విశ్వకర్మానిధాతా పరమాత్మ
వదే చ్ఛందోకై మనోనామననాబ్రహ్మ, యజ్ఞోష్ఠీ నిరవమంవనిత్రం పృ
శ్చ జాపతేత్యుపాజం పురిస్తాత్ ఆయుష్యమగ్యైః ప్రతిముంచశుభ్రీంయ
ఇంద్రోష్ఠీవవీరం బలమస్తుతేజః।

క్రియ. ఆపవేశన మడిబట్టలు కట్టుకొని ఆననముపయి, కూర్చు
టప్పుడి గంధాక్షతలగంధించి దంఢిము నగు కుంకుమలంకరించి ఒక్కొక్కవం
ము వడే చొప్పున ఆయమమిల్చి అయినచో రాయములు చేసుకొనేడి.
వారించు.

చైత్ర్యైశాఘములు వసంతఋతువు, జ్యేష్ఠాషాఘములు గ్రీష్మ
ఋతువు, శ్రావణభాద్రపదాలు వశిష్ఠ ఋతువు, ఆశ్వయుజకార్తీకము
లు శరదృతువు, మార్గశీర్షపుష్యములు హేమంతఋతువు, మాఘఫా
ల్గుణములు శివఋతువు.

కర్కాటకసంక్రాంతి మొదలు మకర సంక్రాంతివరకు దక్షిణా
యనము మకరసంక్రాంతి మొదలు కర్కాటకసంక్రాంతివరకు పుత్తరా
యనము. బొటమనవేలు మొదలు అంగుష్ఠము, తిజాని, మధ్యమ, అ
నామిక, కసిష్ఠములనిపేళ్ళు.

10168

256

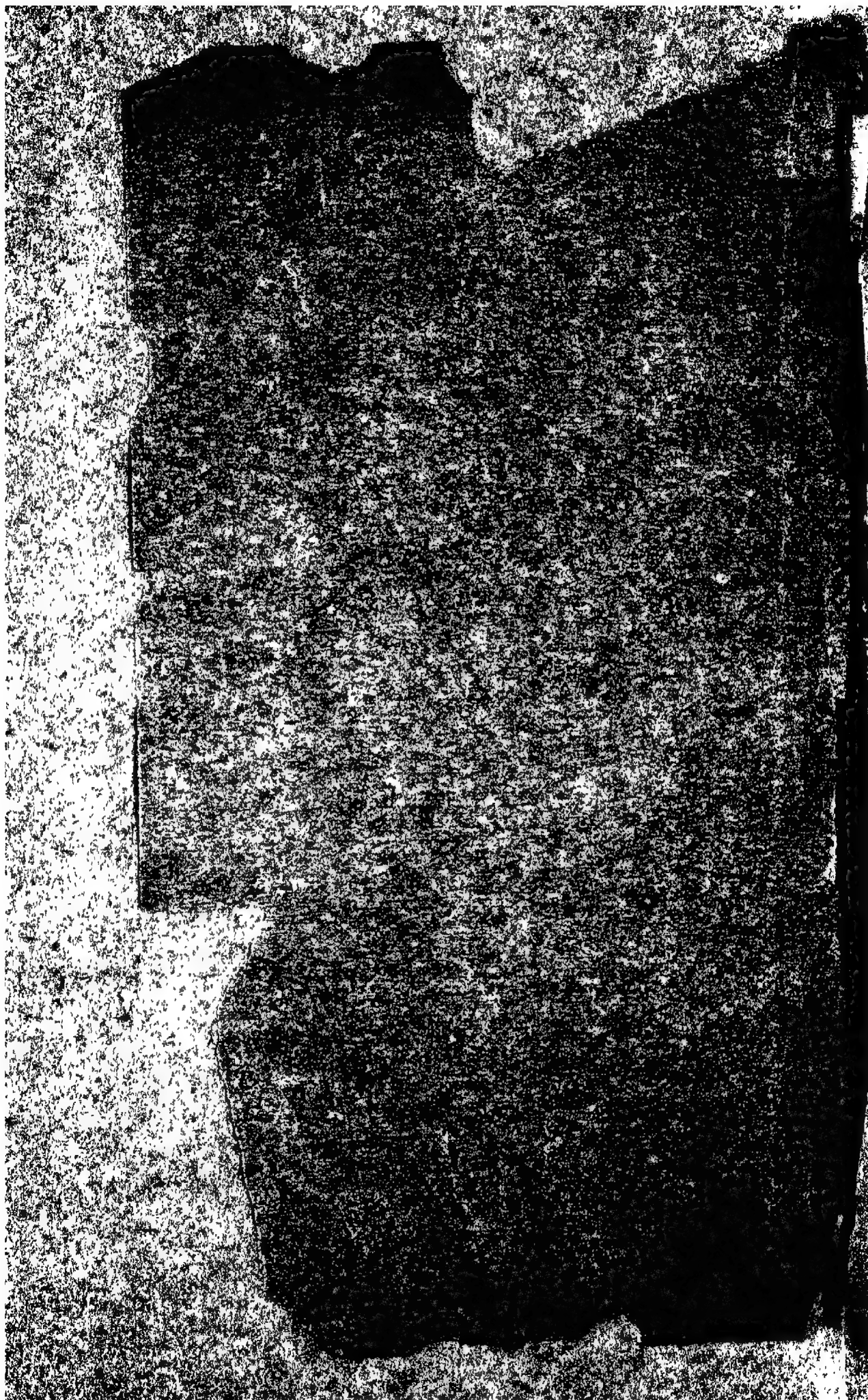

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
LIBRARY
BERKELEY

1920

1920

1920

ఒ.ం.

నవనాగరిక శిఖామణి

అర్యభక్త నమాజము.

(అనుబంధము ౧)

క ర్త .

బహరా అన్నారావు.

సామాజికుడు.

ఆద్య.

న ప నా గ ర క శ ఖా మ ణి .

—•••••—

అ భి ప్రా య ము .

మిత్రనర్తమా!

మీరు మానమాజములముగలోకో
పకారమగునటుల యీచిన్నపొత్తంబును వ్రాయుట
యేమామెడగల మీతులేని వాత్సల్యబలమును
చూచిందుచున్నదని నేనిటవ్రాయుట యతశయోక్తి
గాదు.

పండితపావర గ్రాహ్యముకూలమైన శుల
భశైలియు, పదపాండికయు, నిందాన్వదంబగు ప్రస్తు
తనాగరీకతక్షణనయు, చదువరులకు కడుమోదకరంబై
యొప్పుచున్నయది గావున యెల్లఱును దీనినిజదువ
నిచ్చగించి తదానుసారముగా తమవర్తనంబునను నా
వరణించుటకై తమయత్నంబులకు తోడ్పడ యప్పుర
మేశ్వరునకు ప్రార్థించుచు దీనిని హెచ్చరించెదగుగాక

“ ఇంటి కెలిచిరచ్చ గోవు వవలెనను ” యా
 వ్యోక్తి ననునరించి ప్రప్రథమముననునయార్యభక్తన
 మాజదర్శకులు నామసార్దకంబుగా తమ వేష, భాష,
 కర్మల నీసుస్తకమున విస్తరింపబడిన ప్రకరముగా
 యను గుణులై వర్తింప యత్నింపవలెనని నాపినయపూ
 ర్వకవిజ్ఞానమిదియే

మానమాజ ప్రోత్సాహమునకుగాను తా
 ము బదులున్న వివిధపరిశ్రమలకు సహస్రవందనములు.

చిత్తగించవలెను.

ఇట్లు

నుదనవిధేయుడు

కె. గోపాల్ నాయుడు

ఆదా

౫-౪-౨౦

}

మేనేజరు.

ఆర్యభక్త సమాజము.

పీఠిక .

* ఆర్యచుహాశయుల కొకవిన్నపము *

పుస్తకము ఆర్యావర్తము నంగల యీచరణంబులకని పూర్వన గరికత్తై చింతించి నేనీగతిని వ్రాయబూనితినేగాక నొకరినిందించుటకు గాదు. అయినను తలపులకే నర్హుడనుగాను తోలుదొల్త నేనీపాతమును వ్రాయుటకు ఆద్రావురమునందలి ఆర్యభక్త సమాజ ప్రోత్సాహమేకారణము. నీయదివెలువడుటకు నానమాజ నవ్యాజకరుణ నాయెదనెట్లు విరాజిల్లుచున్నదో మహాశయులు కనుగొనవలసినదేగాక నేనిందుబొందుబరుప ననావశ్యకము. యిందుగల శక్తుల నొప్పరికింపక నొప్పులుగా భావింప సుజనబృంహమున కభివాదములును దుర్జనసమితికి వందనములతో విరమించుచున్నాను.

ఇట్లు.

గృంథకర్త.

న వ నా గ రి క శి ఖా మ ణీ .

- నీ॥ శ్రీకరుండమలుండు శ్రేయస్కరుండు శో
భాకరుండు సనాదిభవ్యుడీశ్వ
రుడు సర్వదానందరూపుడు నాకార
రహితుండజన్ముండు రక్షకుండు
నిర్వికారుండును నిరపముండభయుడు
సర్వేశ్వరుడు దయాసాగరుండు
అజగుండు నిత్యుడు సగుండు సగు శృష్టి
కర్త మనరెడలను గల్గియుండ
గీ॥ చారు శిల లోహ దర్పణ తతులగాంచి
దైవతంబులటించును దలపవలగు
పిల్లలొనరించు బామ్మల పెండ్లిసిగిది
మిథ్యదైవంబులను మ్రొక్క మ్రోగలదే॥
- నీ॥ ఉలుక దూపిరితీయ దూకదుపలుకదు
కన్నెత్తి చూడదు కట్టిబామ్మ
వినలేదు గనలేదు జనలేదు తినలేదు
మనలేదు కుమ్మరమట్టి బామ్మ

మాటాడనేరదు మణిసిలావిగ్రహ

మాటపాటల్ కైన ననువుపడదు

మానవుండొనరించు జ్ఞానహీనంబగు

బామ్మయే దై వమై పొనగియుండె॥

గీ॥ న నెదు నరరూప పశులమా జనులమటుల

నెగడుకంటెను నాత్మలోదగిలియున్న

నత్యసంఘుని నిత్యుని సర్వచరుని

నాత్మనుతియింప గోరుడి యార్యులార॥

నీ॥ నకలకర్మలయందు సంపూర్ణవంతులై

దనరెడు యార్య లీ ధరణినిపుడు

కర్మహీనులునయి కడగండ్లపాల్పడి

నిర్మలంబుగ మతినిలువలేక

జంగమో దానరో జాతిదెల్పుమటన్న

ముందూరుకొలది యాచందమునను

యప్పటికెయ్యది మెప్పుగానుండునో

తప్పకనదిచేయ దప్పుగాదె

గీ॥ పొట్టకూటికినాశించి పుడమిలోన

బట్టరానట్టి పదములుబట్టి క్రియను

అన్యభానలు గరచితరం తేగాని
 మోచనము చేయుటెట్లఘములను చెపుడి
 సీ॥ పూదేనియలుద్రావి మోదించుభ్రమరము
 లలరంగ భూనింభములకుడనునె
 అలవియగ్గంగలో నాణిముత్యంబుల
 దినుహంప నత్తలదెసకరుగునె
 కసిగాటుగామంచె కిసలయంబులచవి
 గొరుకు గోకిల చన్నె గోగులకును
 మదాలోన పావనమంత్రపారేణులు
 బైబిలు మంత్రముల్ బల్కుదురట
 గీ॥ చరుకురసముగోలి జన్నాడు నరరుద్వి
 సురసుగోలి నిషనుసోనినట్లు
 యూర్యు లన్యమతమునాశించి స్వమతము
 స్ఫురణరాక మెలగిరరయనిపుడు
 సీ॥ ఐర్లందులోజేయునట్టి వెల్వెటుక్యాపు
 నెక్టయిలు ధరియించి నెగడుటేల
 జర్మనిలోజేయు ఫర్మటాట్విడ్డులు
 కోట్లు పంట్లాలుగా గూన్చుటేల

ఫ్రాన్సులో జేసిన బాగై నబాత్తాయి
 గుండీల వాడుక గొనుటదేల
 ఆకుఫర్దన జేయు నతిమృదుకాతోలు
 బూట్టులు కాళ్ళనుబూనుటేల

గీ॥ తనువుజూడంగ నఖిశిఖ్ఖినుక నన్య
 దేశవేషంబులయ్యె నీదేహమంకు
 లేదుమన రాష్ట్రవేషంబు లేశమైన
 యెదువుబ్రదుకయ్యె నార్యుల తెఱవుగనగ

నీ॥ పైజార్లుదొడగుట పాటిగాదనిలాంగు
 బూట్టులతోడగిన బుణ్యమతులు
 పంచకట్టిన జాతినించవకానని పంట్ల
 ములను తొడంగిన ముఖ్యకులులు
 చొక్కాలుదొడగుట సొంపుగాదని మొదలి
 కమ్మిజులనువేయు గనులుమరియు
 నంగీలుదొడగుట రంగుగాదనివెస్తు
 కోటులపై కోట్లు కూర్చిదొడగి

గీ॥ తలకుమావెలభారంబునగునుటోపి
 జేబులోనిదుగుడ్డ యేబులగియున్న

రీయమనియెంచు నవనాగరికులు నార్య
 మతము మొదలుంట దోచుకీతితలమున
 నీ॥ తెనుగుమాటాడిన దెలిసుబో దింగ్లీషు
 బాసయేమంచిది భవ్యులార
 వందనంబని యనవలడుగుడ్డాగ్నింగు
 యన నొంటిచేతితో ననుటతెస్స
 కర్చీలుగలుగగా కూర్చుండుటకు రత్న
 కంబళం లలలేకరకుగాదె
 అందలంబుల నెప్పుడు సోమరత్నంబు
 ఘనమైన కంచరగాడ్డెలుండ
 గీ॥ ననుచు నాచారముల గొల్పి లుగను జేయ
 బూచి వారలు నత్తుగివా బుద్ధిపడిసి
 నాదుహితబోధ గైకొని నవ్యకర్మ
 విడవనఖులార మిమ్మునే కేడుకొందు
 నీ॥ క్యాబేపాటటోజు కాయగూరలటంచు
 బచ్చలి పెండలం బిచ్చగొనరు
 రోష్టుచుకై మూలు నిష్కంబట చుచు
 పచ్చడి పేజీలో నుచ్చగొనరు

ఊరగాయలుదిన నూరదురక్తంబు

పేరువా వాడుక చేయలెన్న

చక్కెరపానకాల్ మెక్కుటకంటెను

చిక్కిని ఫోర్టువై గుక్కుకొన

గీ॥ అన్నమదియేల రొట్టెమాకున్నచాలు

డధియత క్రమంబుకంటెను దగుచుకాపి

అనుచు ననయంబుపల్కుట నార్యమతమె

సూరి జనులార ఘనులార నుమతూలార.

సీ॥ సంధ్యాదికృత్యముల్ నలెడువేళలు

గాలిషికార్లచే ఘనతకెక్కె

జపతపంబులచేత జరుపుకొంటువా

రాపత్రికల యెడదగులువడమె

శాస్త్రపురాణముల్చర్చించు సమయముల్

తెందనాల్ వదములతానమయ్యె

స్వగృహంబులందు నిశ్చలతనుండెడిరాత్రి

వేళభోగపువాండ్ర పాలుబడియె

గీ॥ నహననననాగరికులైరియార్యజనులు

నార్యులచారమంతయు నణగదోచి

- గొత్తయాచారములుబూనిగొంకుమాని
 సిగ్గులేక ననుష్ఠించు పెద్దగాదె
- పీ॥ వేదముల్ బోధించు విప్రకులాగ్రముల్
 బై నిలుకోశముల్ బట్టుకొనిరి
 బాణతూణీరముల్ బట్టు క్షత్రియులెల్ల
 యేనుచరిత్ర కేగాసివడిరి
 వ్యాపారములుజేసి యలరెడు వైశ్యులు
 యేనుప్రసంగముల్ జేసికొనిరి
 హలముచేతనుబూని యిలదున్నకాపులు
 కీర్తిస్తుకధాళి చశస్త్రమనిరి
- గీ॥ ఆర్యవేదంబులవియేడ నార్యువేడ
 శౌర్యహీనులు దైర్యులు చౌర్యులునయి
 దుర్యోహోకాంక్ష జేయుట లార్యమతమె
 నుగుణమతులార హేతులార సుమతులార
- సీ॥ కత్తిరింపులుజుట్లు గల్గియుండెడివారు
 నెత్తిపై జుంజురుల్ నెరపువారు
 గిరజాలువెనుకకు విరజల్లువారును
 కురులముందరనుంచు కోనెమవారు

పాపిటీల్ దీక్ష క బ్రక్కలుకును వంచి

సాక్షిగాదువ్వంగ సాగుచారు

వెదురుబద్ధలగును ముదమున గేరాలు

కుదురుగాగలుగట్టి కొనెడు నాగు

గీ॥ గాత్రమంతకు ముఖ్యంబుగదశిరంబు

నూడగొట్టిన నొకచప్పునొకవలెను

జేసితిరిగాదెనయ్య జెప్పినొక

పాత్రితయ గాన పానకిదినుతొలార

నీ॥ రజితపాత్రులగు భుజింబుంచువారిక

పింగాలచిప్పల ప్రేమగల్గె

పావడాలందెలు పొంజీలకును మారు

జర్మనీ సిల్వరుల్ జతనమయ్యె

బంగారుకునుమారు బంగక నేడియన్

గోల్డుభూషణములు గొప్పలయ్యె

ధనికులౌవారికి దగడిట్టిపనులన

ఘనతకు లోపమే ధనికులకును

గీ॥ మహినిమాచేత శిలుమున్నమానిక మని

చెప్పుదురుగాని నిందునచేటులేదు

యనుచును నవనాగరికులైరి యార్యజనులు
సూరిజనులార ఘనులారసుమతులార

సీ॥ నెల్పుగీవరులొకొంచెమగు ఖరీదుకు

దొరక గామంగవి దూఖమేల

వస్త్రముల్ చక్కగా నిస్త్రీలుగావించు

యంత్రముండగ పాకియత్నమేల

చేతిలాంతరులు బ్రభ్యాతియైయుండగ

మరిమఘాలులువేయు మనుజులేల

కోట్లకమీజులు కుట్టుకొనుటకుమంచి

మిషనులుండగ దర్జిమెహనతేల

గీ॥ ననుచులో భులుకొండరీయవని యందు

ధనముబోవునటంచును దమకుతనిని

నీచకర్మల నొనరింప నేర్చినారు

గడరెహితులారనత్కర్మవిడితులార

సీ॥ ముందుగాశుకమట్లు ముద్దుబల్కులుబల్కి

పదపడిడికమాల బగిదిబల్కి

తదనంతరము బకధ్యానముగావించి

అంజనేయుని చేష్టలభినయించి

నరవిభీషణునికై వడి నీతులనుబల్కి
 దానకర్ణుని రీతిదానమొనగి
 కుంభకర్ణునియట్లు గురకలుదీర్చుచు
 నుఖనిద్రదెచ్చును సూపెజగతి

గీ॥ సౌఖ్యనప్తకంబు నమకూర్చునదియెద్ది
 సారమన్ను దెద్దిసారదక్క
 నారగ్గోలనట్టివారు నిస్సారులు
 యనుచుపల్కొకటి ఘనమెదలప

సీ॥ సంధ్యవార్చుటకంటె చక్కగానుదయము
 బిల్బేబిలాడుట బీతియటరె
 స్నానాధిక్యముల్ నల్పుటకునుముందు
 కాఫిబ్రెడ్డులుమింగ ఘనతయటరె
 తనివిదీరగదినితదనంతరమున్నాన
 మాచరించుట ధక్కరాచతనమె
 బొట్టుపెట్టుటదేల భోజనమునకును
 గురుతులించును వీడగూడునటరె

గీ॥ అన్యవిద్యలునేర్చియు నాత్మవిద్య
 సూన్యముగజేయు మార్గముల్ నులభముగను

దొరకెనున కేషికొదవిక దొనగుంకును
 సూరిజనులార ఘనులార సుమతులార
 అభిమానపంతులై యలరాకు నాన్యము
 దురభిమానమునకు వోమవడిరి
 ధర్మకార్యంబుల దగజేయువారల
 ధర్మమార్గముజూప ధన్యులైరి
 యుపకారబుద్ధి నే నిపుణులౌవారలే
 యపకారమునకు నాస్యదులయిరి
 సత్కర్మలనుజేసి సౌఖ్యంబునొందెను
 వారలుదుష్కర్మ పశులనైరి
 అహహ యేమనవచ్చు పూయార్యసమితి
 కెట్టిదురవస్థలు ఘటించెనిదియరయగ
 కాలవిషరీతమోలేక కర్మఫలమో
 సూరిజనులార ఘనులార సుమతులార
 దైవంబుగలడనిదగదప తపములు
 చేయుట లొక నెఱ్ఱిచెనటులార
 ముక్కులుబిగించి ముమ్మారుమనగుచు
 గొణుగుట లొక నెఱ్ఱికూళులార

జలమ దోసిట బట్టి చల్లట రవ మే
 పిచ్చితనంబది తుచ్చులార
 యీమోడిజపములు వేమారుజేసిన

ప్రత్యక్షమయ్యెనే బ్రహ్మతండ్రి

గీ॥ యిన్నితంటాలుబడుకంటె యిప్పుడొక్క
 డ్రాముత్రాగిన జాముకు ప్రేమతోడ
 నచ్చిదానంద రూపుడువచ్చినిలచు
 ననెడువారలు నాద్యులె! యవనియందు.

సీ॥ ఏమాటచెప్పిన యన్ననుటేగాని

మారాడనేరని మానులార

కాదన్నచోనదిగడిగి యానన్నప్ర

మాదంబునకువెరచు మాన్యుతార

బేనన్నచోనది యరయంగకాదన్న

హనియాననిబెదరున లఘులార

ఆద్యులాచారము లడుగంటనీయక

ధైర్యమవలంబించి దయనుబూని

గీ॥ తాతముత్తాతలొనరించిభ్యాతిగన్న,

చర్యగావునవీసినవార్య గతిని

ఆచరింపంగజేయడి యాద్యులార

సుగుణమతులార హితులార సుమతులార

సీ॥ ధైర్యంబులేదన్న దగున్యాయనభలలో
 దక్కించిమెప్పులందంగ లేద
 శౌర్యంబులేదన్న సరవియెంతటిబని
 యైన నశ్రమముగానొనచలేద
 విద్యలేదన్న సమృద్ధిగా హృద్యమా
 వేదశాస్త్రముల వినికిలేద
 బుద్ధిలేదన్న న్యబుద్ధిచేనలెన
 లలవడగాకీర్తినిలుపలేద

॥ ధనముధాన్యములాక్షిించిననరుకంటె
 వస్త్రభూషణములు గల్గువన్నెకంటె
 ఆర్యులచారములు నిల్పటదియెచాలు
 సూరజనులార హితులార నుపతులార.

సీ॥ మతవివాదముగల్గి మతిచెడియుండుట
 నతతంబుకు భేదసరసిగనుట
 పెరజాతులకు విద్యమెరగాదనుట యి
 ధరతమఘనతయె తలచుకొనుట
 తప్పైనదమమాట యొప్పునిచెప్పుట
 తమపాటినాకు లేరనుట నకల
 విద్యలుమాయవివిను నధికారంబు
 నొందులకులేదని పరవిమనుట

గీ॥ వలనగదాయంట లోపంబువచ్చినార్య
కులమైనట్టి మనలకు కూర్మిలేద
యిల్లుభుజగంబుగాజేయటదియె ఘనత
సూరిదనులార హితులార సుమతులార.

సీ॥ పక్షపాతంబుయే కక్కి నైననుగూడ
దక్కులలో భేదమరయగలదె
మృదుమార్దవములచే నవమలమత్యంత
పెరవాలజూచిన కొరగలదె
గొప్పకొంచంబులు నొప్పగామఁలోన
జెప్పకొరుటదేమి శ్రేయమటరె
తనకుతానేకుతంబొనరించిదీవిండు
కొనువారలుందురే కువలయముప

గీ॥ బ్రహ్మభూపాలవై శ్యులు బరగనూద్ర
కులములునునాల్గు నార్యసంకులముగాదె
యొకరితో నొకరుగలసియప్రకటితముగ
దాన్యసత్కార్యములు జేయదలచరాదె.

సీ॥ మఱిమందు బ్రహ్మణులముందుగాబట్టి
పక్షంబునను క్షత్రిపశవేనవె
ఊరులందున వైశ్యులృచ్చించిరి మరి
పాదంబులందుప బరగనూద్ర

కులముబుట్టెనటంచు సలరితంబుగ వేద

శాస్త్రంబుండున జదివినరె

పరమేష్ఠితనువున బరగునంగికముల

హీనమైనయములని యెంచదగునె

గీ॥ విటపశాఖలందు వివిధమైనట్టి

ఫలములొదవుననుట పాటిగాని

యటులసబ్బభిన్నాయ నయ పములనిండ్

బరసజనునె యూర్వపర్యులార.

సీ॥ మహిలోన మెందు సమూహముల్ వ్యవే

దేర్కొని డరహానె భిన్నగతిని

సర్కసులయ బేరజాలుగా దొమ్మరి

కంపెనీ లుకొన్నిగానలేవె

అటపోటలటంచు బూటకాల్తెల్లెడు

నాటకసంఘముల్ గోటిజూప

పగటివేసపుగాండ్లు గగనొక్కసామాజి

కము పేరుపెడికొని గడగలేదె

గీ॥ పరగురొకచోటనూడిన సదేనమాజ

మనుకమాత్రము జేరినెడి యూర్వలార

అర్థసామాజకంబునట్టిగగునె

పాపతిమిరంబునకు తవిపామరము

సీ॥ కొఁ చెపుపాండిత్య మంచుదలంపక
 మనశాఖివాడైన మాన్యుడనుట
 జగ దేకపండితుండగు నేనిపెరనాని
 పరమమూర్ఖుండని ప్రబలియనుట
 ఉపకారములుజేయ ఉద్యమింతునెడ
 నాత్మీయశాఖి కేసముచుటయు
 నపకారము నదినమరంగపరశాఖి
 కులకొదలె నిక్కువలయుమున

గీ॥ పక్షపాతంబు నిటుజూపాడియటరె
 ఆర్యకుటుంబు వారలమందొక్క
 పొందకనుగూడి మమటపనందుగాదె
 సూరజనులార ఘనులార సుమతులార

సీ॥ సకలవిద్యలునేర్చి సన్నతుల్ గొనవచ్చు
 నుద్యోగగౌరవమందవచ్చు
 ధనధాన్యరాసులు తడయక గొనవచ్చు
 వస్త్రభూషణములు బడయవచ్చు
 గంభీరమాల్యంబుల ఘనతబూయగవచ్చు
 తలద్రొప్పినీతుల బలుకవచ్చు
 వేదాంతముక్తులు వెయియజెప్పగవచ్చు
 ధర్మశాస్త్రంబుల దరువవచ్చు

వాస్తవములన్నియు టాక్కు టెవనుధలోన
 గరముజ్జియ మయ్యె చలపసిక్కులియు గమన
 నీచమూఁ వవిద్యా విజెచనముకొ
 సూరి జనులార ఘనులార నుమశులార
 నలవిత్తమైనట్టి శాస్త్రీక రాణముల్
 వినప నయాచారవిధములెలచి

వేదార్థములవిని వెలయుగ సత్కర్మ
 నిరతులయియుండుటనీతిగాని

కర్మతిపోను నైగ్రాహి పెరవారి
 యాచారములచేయు టనుచితంబు
 తెల్లంబుగామీను తెలిసి యుండినవిధి

యైననొకప్పుడు నశిమృదవగు

గీ॥ మనసు మెత్త నయిన మరియొక విధమున
 బాణమించినడవచాలునడక

పూర్వనాగరిక తపోనాడగూడదు
 విరుదునాదు హితఫలసుజనులలర

అరయంగనాట కాలాటపాటలుకావు
 వేదవేత్తలుజేయు బోధగాని

గెడ నెక్కియాడంగ జెడుగుదొమ్మరివాని
 పనిగాడుమోక్ష సోపానముగాని

మొగ్గలు వేరుంగ మోటునర్కసుగాడు
 సుజ్ఞానమునుజూపు సూత్రమిది మే
 తబ్బిబ్బులాడంగ క్లబ్బులుగావివి
 నిబ్బరంబగు నేదినిధులుగాని

గీ॥ బూటకంబులుగావివి బోల్చి చూడ
 రహితపాపంబు ధర్మశాస్త్రప్రదంబు
 మోక్షలక్ష్మీమణి శిరోభూషణంబు
 ఘనతరంబు నార్యసమాజకంబుగాని

ॐ

10158

